

NHỮNG LỜI CĂN DẶN SÂU SẮC, KỶ VỌNG LỚN LAO VỚI THẾ HỆ TRẺ CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH TRONG *DI CHÚC* SOI ĐƯỜNG CHO SỰ NGHIỆP ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG THẾ HỆ TRẺ HÔM NAY VÀ MAI SAU

NGUYỄN XUÂN TRUNG* - ĐOÀN MẠNH HÙNG**

Đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ là mối quan tâm thường trực trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Trong bản Di chúc thiêng liêng, Người để lại cho toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta tình cảm ân cần, lời căn dặn sâu sắc, đặc biệt là kỳ vọng lớn lao đối với thế hệ trẻ. Đó là tài sản tinh thần vô giá, mãi là hành trang quý báu soi đường sự nghiệp đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ vừa “hồng”, vừa “chuyên” cho hôm nay và mai sau.

Đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ gắn với chỉ dẫn trong *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh

Sinh thời, với tầm nhìn chiến lược của bậc vĩ nhân, Chủ tịch Hồ Chí Minh thấy rõ vai trò của thế hệ trẻ cũng như tầm quan trọng của công tác đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ. Người tổng kết: “Mấy chục năm nay, nhân dân ta phải tập trung sức lực để đánh giặc cho nên về xây dựng đời sống ta chưa làm được nhiều... Những điều lớp người này chưa làm xong thì lớp người sau phải tiếp tục làm”⁽¹⁾. Chính vì vậy, đào tạo, dìu dắt thế hệ trẻ là cách tốt nhất để bảo vệ, phát triển thành quả cách mạng mà thế hệ đi trước phải đổ bao xương máu mới giành được.

Nhận thức rõ vận mệnh của dân tộc, tương lai của đất nước tùy thuộc vào ý chí, nghị lực của thanh niên, ngay từ năm 1925, trong thư *Gửi thanh niên An Nam*, Người kêu gọi: “Hỡi

Đông Dương đáng thương hại! Người sẽ chết mất nếu đám thanh niên già cỗi của Người không sớm hồi sinh”⁽²⁾. Người đã kêu gọi, thức tỉnh, trực tiếp giác ngộ, tổ chức, dẫn dắt họ vào con đường tranh đấu vì mục tiêu cao cả của dân tộc. Khi Cách mạng Tháng Tám thành công, trong *Thư gửi các học sinh* nhân ngày khai trường, năm 1945, Người căn dặn, non sông Việt Nam có trở nên tươi đẹp hay không, dân tộc Việt Nam có bước tới đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc năm châu được hay không, chính là nhờ một phần lớn ở công học tập của các em.

* PGS, TS, Trường Khoa Tư tưởng Hồ Chí Minh, Học viện Chính trị khu vực I

** TS, Khoa Tư tưởng Hồ Chí Minh, Học viện Chính trị khu vực I

(1) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, t. 15, tr. 670

(2) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t. 2, tr. 144

Giáo dục, đào tạo có vai trò quyết định đến việc hình thành nhân cách con người; do vậy, để đào tạo, bồi dưỡng lớp người vừa “hồng”, vừa “chuyên”, kế tục xứng đáng sự nghiệp cách mạng của Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã trù tính bằng chiến lược “trồng người” hết sức cao cả, nhân văn, sâu sắc. Người nhấn mạnh, phải uốn cây từ lúc còn non, đừng để tâm hồn các cháu bị vẩn đục bởi chủ nghĩa cá nhân. Người coi chiến lược “trồng người”, đào tạo, bồi dưỡng con người, nhất là bồi dưỡng thế hệ trẻ là một trọng tâm hợp thành chiến lược phát triển kinh tế - xã hội, là quốc sách để phát triển đất nước.

Mục tiêu của sự nghiệp giáo dục, bồi dưỡng thế hệ trẻ được Chủ tịch Hồ Chí Minh xác định với “mục tiêu kép”, trước hết phải “đào tạo các em nên những người công dân hữu ích cho nước Việt Nam, một nền giáo dục làm phát triển hoàn toàn những năng lực sẵn có của các em”⁽³⁾ và sâu xa hơn cả, đó là hướng đến xây dựng con người mới xã hội chủ nghĩa, lớp người vừa “hồng”, vừa “chuyên”, kế thừa xây dựng nước nhà. Trong *Di chúc*, Người nhấn mạnh, bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và cần thiết; Người căn dặn, Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế sự nghiệp xây dựng xã hội xã hội chủ nghĩa vừa “hồng”, vừa “chuyên”.

Để thế hệ trẻ có thể kế tục xứng đáng sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng và dân tộc, Đảng cần chăm lo bồi dưỡng, đào tạo họ có đủ đức và tài, “hồng” và “chuyên”, có đủ phẩm chất và năng lực cần thiết. Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “Thanh niên bây giờ là một thế hệ vẻ vang, vì vậy cho nên phải tự giác tự nguyện mà tự động cải tạo tư tưởng của mình để xứng đáng với nhiệm vụ của mình. Tức là thanh niên phải có đức, có tài”⁽⁴⁾. Từ quan niệm đó, Người yêu cầu thế hệ trẻ không ngừng học tập, nâng cao trình

độ về mọi mặt để làm tròn nhiệm vụ vẻ vang của mình. “Nhiệm vụ của thanh niên không phải là hỏi nước nhà đã cho mình những gì. Mà phải tự hỏi mình đã làm gì cho nước nhà? Mình phải làm thế nào cho ích lợi nước nhà nhiều hơn? Mình đã vì lợi ích nước nhà mà hy sinh phấn đấu chừng nào?”⁽⁵⁾.

Để sự nghiệp đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ đạt mục tiêu, Chủ tịch Hồ Chí Minh chủ trương xây dựng một chương trình giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng hết sức toàn diện, chú trọng cả đức, trí, thể, mỹ, nhưng phải đặt đạo đức, lý tưởng, tình cảm cách mạng, lối sống xã hội chủ nghĩa lên hàng đầu. Theo Người, nội dung giáo dục phải chú trọng hơn nữa về mặt đức dục. Nghĩa là phải dạy đạo đức cách mạng cho thế hệ trẻ, làm cho họ biết yêu Tổ quốc, yêu chủ nghĩa xã hội, yêu khoa học, yêu lao động và người lao động, thật thà, dũng cảm, sẵn sàng tham gia lao động và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Coi trọng giáo dục đạo đức cách mạng, *một mặt*, Chủ tịch Hồ Chí Minh lưu ý nội dung đào tạo, bồi dưỡng cần giúp cho thế hệ trẻ giỏi văn hóa, giỏi chuyên môn, thấu suốt về chính trị; *mặt khác*, chú trọng rèn luyện, bồi dưỡng về thể chất, bởi theo Người, “mỗi một người dân yếu ớt, tức là cả nước yếu ớt, mỗi một người dân mạnh khỏe tức là cả nước mạnh khỏe”⁽⁶⁾. Có như thế, mới xây dựng được một thế hệ cán bộ tương lai có đạo đức, có tài năng phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân như Người kỳ vọng.

Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, đào tạo, bồi dưỡng cho thế hệ trẻ cần được thực hiện đồng bộ phương pháp, phương châm, nguyên tắc giáo dục, bảo đảm tính hiệu quả, thiết thực. Người chủ trương đào tạo, giáo dục, bồi

(3) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t. 4, tr. 34

(4) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t. 11, tr. 399

(5) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t. 9, tr. 265

(6) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t. 4, tr. 241

dưỡng thể hệ trẻ gắn chặt với thực tiễn đấu tranh cách mạng. Nguyên tắc này bắt nguồn từ mục tiêu giáo dục là đào tạo chiến sĩ kế thừa sự nghiệp cách mạng, chứ không phải “đào tạo ra những con người thuộc sách lâu lâu”. Phải xây dựng, nhân rộng các gương điển hình người tốt - việc tốt trong phong trào thanh niên, vì trong xã hội “người tốt, việc tốt nhiều lắm”. Việc đào tạo, bồi dưỡng thể hệ trẻ là công việc hệ trọng; vì vậy, Người yêu cầu: “Trường học, gia đình và đoàn thể thanh niên phải liên hệ chặt chẽ trong việc giáo dục thanh niên”⁽⁷⁾.

Bên cạnh đó, bản thân thể hệ trẻ cũng phải coi trọng việc tự giáo dục, tự tu dưỡng, làm chủ bản thân, không ngừng phấn đấu, nỗ lực vươn lên trong học tập, công tác, rèn luyện hằng ngày. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, thể hệ trẻ cần đề phòng và “chống tâm lý tự tư tự lợi, chỉ lo lợi ích riêng và sinh hoạt riêng của mình. Chống tâm lý ham sung sướng và tránh khó nhọc. Chống thói xem khinh lao động, nhất là lao động chân tay. Chống lười biếng, xa xỉ. Chống cách sinh hoạt ủy mị. Chống kiêu ngạo, giả dối, khoe khoang”⁽⁸⁾.

Một phương pháp hết sức quan trọng để đào tạo, bồi dưỡng thể hệ cách mạng cho đời sau, đó là “phải khéo léo kết hợp cán bộ già với cán bộ trẻ”⁽⁹⁾. Có giá trị, hiệu quả to lớn trong đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, phương pháp này, *một mặt*, có thể tranh thủ, phát huy được tối đa sở trường, kinh nghiệm quý báu trong công tác của lớp cán bộ đi trước; *mặt khác*, lớp cán bộ trẻ được tiếp thu, học hỏi và nâng đỡ, dìu dắt trực tiếp theo cách “cầm tay chỉ việc” sẽ nhanh chóng trưởng thành, có tiến bộ vượt bậc, tránh được va vấp bởi sự xốc nổi của tuổi trẻ. Người nhận thấy: “Cán bộ trẻ tuy chưa có một số ưu điểm như cán bộ già, nhưng họ lại hăng hái, nhạy cảm với cái mới, chịu khó học tập, cho nên tiến bộ rất nhanh”⁽¹⁰⁾; từ đó, nhắc nhở lớp cán bộ già “không nên coi thường cán bộ trẻ” và căn dặn

thể hệ trẻ tuyệt đối không được kiêu ngạo, phải khiêm tốn học hỏi thể hệ đi trước.

Tiếp tục đào tạo, bồi dưỡng thể hệ trẻ theo di nguyện của Chủ tịch Hồ Chí Minh

Chỉ dẫn của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong *Di chúc* về đào tạo, bồi dưỡng thể hệ trẻ vừa “hồng”, vừa “chuyên” cách đây đúng 55 năm đến nay còn vẹn nguyên giá trị, tính thời sự, thực tiễn, tiếp tục soi đường cho công tác đào tạo, bồi dưỡng thể hệ trẻ Việt Nam. Thấm nhuần chỉ dẫn của Người, Đảng, Nhà nước ta đã đặc biệt coi trọng và thường xuyên quan tâm chăm lo giáo dục, bồi dưỡng, rèn luyện thể hệ trẻ; tạo mọi điều kiện thuận lợi để thể hệ trẻ được phát triển toàn diện, mang tài năng, trí tuệ của mình đóng góp xứng đáng vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Trong thời gian qua, thể hệ trẻ Việt Nam luôn ý thức sâu sắc vai trò, sứ mệnh của mình, ra sức học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, phấn đấu hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ chính trị mà Đảng và nhân dân giao phó. Đặc biệt, trong bối cảnh mới hiện nay, dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự dẫn dắt, tập hợp của các cấp bộ đoàn từ Trung ương đến cơ sở, đội ngũ đoàn viên, thanh niên với trái tim đầy nhiệt huyết, với tinh thần sáng tạo, ham học hỏi và khát vọng cháy bỏng, đã đoàn kết, đồng lòng, không ngừng phát huy tinh thần dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, sáng tạo, dám đương đầu với khó khăn, thử thách và dám hành động vì lợi ích chung, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp cách mạng chung của Đảng và của dân tộc; đóng góp tích cực trong quá trình xây dựng, phát triển kinh tế - xã hội, văn hóa, quốc phòng, an ninh của mỗi địa phương, đơn

(7), (8) Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t. 9, tr. 266, 265

(9), (10) Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t. 15, tr. 278

vị. Thế hệ trẻ Việt Nam có tinh thần yêu nước, lòng tự hào dân tộc; luôn vững tin vào sự lãnh đạo của Đảng và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội; tiếp tục phát huy vai trò xung kích, sáng tạo, khẳng định bản lĩnh trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; tích cực hoạt động xã hội, tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng. Lớp trẻ được kế thừa, thể hiện rõ phẩm chất cần mẫn, thông minh, sáng tạo, cùng với lợi thế về khả năng thích ứng nhanh trước sự phát triển của khoa học - công nghệ,... Đảng, Nhà nước và toàn xã hội đã có nhiều hình thức đánh giá, ghi nhận, tôn vinh tấm gương thanh niên, sinh viên, học sinh điển hình tiên tiến, có đóng góp xuất sắc ở nhiều lĩnh vực trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Thành tựu đó là minh chứng cho sự tin tưởng, kỳ vọng lúc sinh thời của Chủ tịch Hồ Chí Minh vào thế hệ trẻ.

Tuy nhiên, bên cạnh kết quả đạt được, công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ còn một số hạn chế, yếu kém. Nhiều tổ chức, cá nhân chưa nhận thức đúng và đầy đủ tầm quan trọng của nhiệm vụ giáo dục thế hệ trẻ, nhất là trong bối cảnh đất nước hiện nay. Việc triển khai chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác giáo dục thế hệ trẻ có nơi, có lúc chưa kịp thời, hiệu quả; nhiều mục tiêu, chỉ tiêu chưa đạt yêu cầu. Vai trò, trách nhiệm của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội trong chăm lo, giáo dục thế hệ trẻ chưa đáp ứng với yêu cầu, nhiệm vụ cách mạng trong giai đoạn hiện nay. Một bộ phận giới trẻ giảm sút niềm tin, thiếu ý thức chấp hành pháp luật, sống thực dụng, thiếu lý tưởng, xa rời truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc, sa vào chủ nghĩa cá nhân. Một bộ phận có biểu hiện thờ ơ về chính trị, thậm chí bất mãn, nhận thức lệch lạc, dễ bị các thế lực thù địch lôi kéo, kích động. Đặc biệt, tinh thần tiên phong, xung kích, dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, phấn

đấu vượt qua khó khăn, thử thách và dám hành động vì lợi ích chung không phải lúc nào và ở đâu cũng đã được phát huy tốt; thậm chí, thực tế cho thấy còn một bộ phận không quan tâm đến các vấn đề quan trọng của đất nước, sa vào lối sống hưởng thụ, chỉ lo cho lợi ích của cá nhân.

Từ chỉ dẫn của Chủ tịch Hồ Chí Minh và quan điểm của Đảng, để tiếp tục đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ vừa “hồng”, vừa “chuyên”, trong thời gian tới cần thực hiện tốt một số nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu sau:

Thứ nhất, tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ. Đây là giải pháp quan trọng, có ý nghĩa quyết định chất lượng công tác đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ hiện nay. Đại hội XIII của Đảng đã xác định rõ mục tiêu: “Tăng cường giáo dục thế hệ trẻ về lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng ước mơ, hoài bão, khát vọng vươn lên; nêu cao tinh thần trách nhiệm đối với đất nước, với xã hội; xây dựng môi trường, điều kiện học tập, lao động, giải trí, rèn luyện để phát triển lành mạnh, toàn diện, hài hòa cả về trí tuệ, thể chất và giá trị thẩm mỹ. Tạo động lực cho thanh niên xung kích trong học tập, lao động sáng tạo, khởi nghiệp, lập nghiệp; làm chủ các kiến thức khoa học, công nghệ hiện đại, phát huy vai trò quan trọng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Chăm lo bồi dưỡng, giáo dục, phát triển toàn diện và bảo đảm quyền của trẻ em; dành những điều kiện tốt nhất, sự chăm lo chu đáo nhất cho trẻ em - tương lai của đất nước”⁽¹¹⁾. Quán triệt và thực hiện quan điểm này, mỗi cấp ủy, tổ chức đảng phải thường xuyên chỉ đạo, nắm bắt, định hướng và kiểm tra, giám sát

(11) Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, t. I, tr. 168 - 169

việc thực hiện công tác giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ; phân công cấp ủy viên có kinh nghiệm phụ trách công tác chăm lo, bồi dưỡng thế hệ trẻ. Đặc biệt, cần phát huy vai trò, trách nhiệm nêu gương của thế hệ đi trước, cán bộ, đảng viên, người đứng đầu tổ chức đảng, đoàn thể trong hệ thống chính trị để thế hệ trẻ học tập và noi theo.

Thứ hai, tiếp tục nghiên cứu, thấu triệt sâu sắc chỉ dẫn của Chủ tịch Hồ Chí Minh và quan điểm của Đảng trong chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho thế hệ trẻ, đào tạo họ thành những người thừa kế sự nghiệp xây dựng xã hội xã hội chủ nghĩa vừa “hồng”, vừa “chuyên” và bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và cần thiết. Nhận thức đúng, đầy đủ sự cần thiết, tầm quan trọng của công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa đi đôi với không ngừng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, kỹ năng cho thế hệ trẻ; từ đó, xác định trách nhiệm của cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội, các tầng lớp nhân dân đối với công tác này. Xác định rõ công tác đào tạo, bồi dưỡng cho thế hệ trẻ là nhiệm vụ chiến lược, quan trọng, đòi hỏi sự quan tâm, đầu tư thích đáng. Đầu tư cho giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ là đầu tư cho tương lai, cho sự phát triển nhanh và bền vững của đất nước. Chú trọng hơn nữa công tác tuyên truyền, giáo dục để toàn xã hội thấy được ý nghĩa, vai trò, sự cần thiết của công tác đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ vừa “hồng”, vừa “chuyên”. Người đứng đầu cấp ủy, tổ chức đảng và chính quyền định kỳ gặp gỡ, đối thoại, nắm bắt tâm tư, tình cảm, định hướng tư tưởng, giải quyết kịp thời nhu cầu, nguyện vọng chính đáng và chăm lo, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của thế hệ trẻ. Phát huy vai trò, trách nhiệm của các cơ quan thông tấn, báo chí, tổ chức đoàn, hội trong đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ.

Thứ ba, xây dựng môi trường lành mạnh, tạo điều kiện để thế hệ trẻ học tập, rèn luyện, phấn đấu, trưởng thành. Để thực hiện tốt nhiệm vụ này, cấp ủy, chính quyền, mỗi cơ quan, đơn vị trong từng kế hoạch, chương trình công tác cần chú trọng đến việc chăm lo, tạo điều kiện, động viên, khuyến khích thế hệ trẻ phát huy sự tự tin, bản lĩnh, trí tuệ, lòng say mê và khả năng sáng tạo của mình trên các lĩnh vực của đời sống xã hội; tăng cường công tác nghiên cứu, ứng dụng khoa học - kỹ thuật và công nghệ mới vào phục vụ sản xuất và đời sống. Tạo điều kiện, môi trường thuận lợi cho thế hệ trẻ phấn đấu, rèn luyện, cống hiến, không ngừng nâng cao bản lĩnh chính trị, đạo đức cách mạng. Đưa việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trở thành nhu cầu tự thân, nền nếp của mỗi đoàn viên, thanh niên, thiếu niên, mỗi tổ chức, đơn vị gắn với thực hiện nhiệm vụ chính trị được giao và gắn với việc phát huy vai trò, trách nhiệm, tính tiên phong, gương mẫu của đội ngũ cán bộ, đảng viên; ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong một bộ phận cán bộ, công chức, đảng viên. Xây dựng môi trường văn hóa công sở, văn hóa học đường, khu dân cư tiên tiến, làng, xã, gia đình văn hóa. Phát huy, lan tỏa lối sống mỗi người vì mọi người, mọi người vì mỗi người, có ý thức tự trọng, tự chủ, trách nhiệm với bản thân, gia đình và xã hội, sống, làm việc theo Hiến pháp và pháp luật, phù hợp thuần phong mỹ tục, truyền thống của người Việt Nam. Kịp thời phát hiện, ngăn chặn, lên án hành vi bạo lực, vi phạm pháp luật. Tiếp tục hoàn thiện hệ thống pháp luật, chính sách liên quan đến công tác giáo dục, đào tạo thế hệ trẻ.

Thứ tư, xác định rõ vai trò, trách nhiệm của các chủ thể có liên quan; phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường, gia đình và xã hội, giữa các ban, ngành, đoàn thể trong công tác đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ. Trong giáo dục,

bồi dưỡng thế hệ trẻ, cơ quan quản lý nhà nước, hệ thống nhà trường và cấp bộ đoàn cần xác định rõ chức trách, nhiệm vụ, thẩm quyền, trách nhiệm của mình để từ đó, có chính sách, chương trình, kế hoạch phù hợp đối với từng đối tượng cụ thể, nhất là trong giáo dục đạo đức, lối sống, lý tưởng cách mạng, giá trị truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc. Đề cao vai trò, trách nhiệm của gia đình trong việc nuôi dưỡng, giáo dục và bảo vệ thế hệ trẻ, cùng với nhà trường giáo dục hình thành nhân cách, trang bị kiến thức, kỹ năng cần thiết cho thế hệ trẻ phát triển toàn diện. Xây dựng, nhân rộng mô hình gia đình văn hóa, ông bà, cha mẹ mẫu mực, con cháu hiếu thảo, vợ chồng hòa thuận, gia đình đoàn kết, thương yêu nhau, bảo vệ cái tốt, cái đúng, chống cái xấu, cái ác trong cuộc sống. Xây dựng trường học thực sự trở thành trung tâm văn hóa, giáo dục, rèn luyện thế hệ trẻ. Không ngừng đổi mới, nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập các môn lý luận chính trị, đạo đức, bảo đảm hiệu quả, thực chất, để giúp thế hệ trẻ nhận thức sâu sắc, toàn diện về chủ nghĩa Mác - Lê-nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, sống có văn hóa, tình nghĩa, phấn đấu thực hiện mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, bồi đắp lòng yêu nước, tinh thần tự lực, tự cường dân tộc, niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng và con đường phát triển của dân tộc.

Thứ năm, tiếp tục đổi mới nội dung, phương pháp, nâng cao hiệu quả công tác đào tạo, bồi dưỡng của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, các tổ chức của thế hệ trẻ. Thực hiện giải pháp này đòi hỏi các cấp bộ đoàn và các tổ chức của thế hệ trẻ thường xuyên rà soát đổi mới nội dung, chương trình, hình thức giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ phù hợp với từng đối tượng cụ thể, bám sát thực tiễn và định hướng của Đảng. Coi trọng phương châm học đi đôi với hành, lý luận gắn liền với thực tiễn trong quá trình đào

tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ. Chú trọng công tác giáo dục chính trị cho thế hệ trẻ thông qua các hình thức phong phú, đa dạng, với sự tham gia, phối hợp có trách nhiệm của nhà trường, gia đình, các tổ chức đoàn thể và toàn xã hội. Thường xuyên trao đổi, đối thoại với thế hệ trẻ, kịp thời nắm bắt, dự báo tình hình tư tưởng, định hướng dư luận xã hội trong thế hệ trẻ, nhất là ở các thành phố lớn, địa bàn nhạy cảm. Kịp thời đấu tranh, phê phán, uốn nắn nhận thức lệch lạc, biểu hiện sai trái trong cán bộ, đoàn viên, thanh niên, thiếu niên, nhi đồng. Đặc biệt, cần coi trọng, đề cao vai trò nêu gương của cán bộ đoàn, hội, đội, nhân rộng điển hình tiên tiến gắn với đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; phát huy tinh thần tự tu dưỡng, rèn luyện, phấn đấu của thế hệ trẻ. Phát huy hiệu quả công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống, văn hóa cho thế hệ trẻ thông qua các phong trào hành động cách mạng của tuổi trẻ.

Thứ sáu, đối với thế hệ trẻ, cần ý thức sâu sắc về vị trí, vai trò, trọng trách, nhiệm vụ của mình; ra sức nghiên cứu, thấu triệt định hướng của Đảng, Nhà nước và chỉ dẫn của Chủ tịch Hồ Chí Minh về đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ; từ đó, có biện pháp nhằm cụ thể hóa trong quá trình thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao, trong công tác, lao động, học tập và trong cuộc sống hằng ngày. Tiếp tục phát huy tinh thần tự giác, trách nhiệm, xung kích, coi trọng tự giáo dục, tự rèn luyện của thế hệ trẻ. Mỗi thanh niên cần vận dụng, thực hiện nghiêm chỉ dẫn của Chủ tịch Hồ Chí Minh về “xây” phải đi đôi với “chống” trong quá trình học tập, tu dưỡng, phấn đấu, rèn luyện để trưởng thành hơn, sẵn sàng gánh vác sứ mệnh của tuổi trẻ trong thời đại mới với bản lĩnh “*Việc gì khó có thanh niên, Ở đâu khó có thanh niên*”⁽¹²⁾. □

(12) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t. 12, tr. 18